

Rippl-Rónai Múzeum

Néprajzi Szakág

Együd-hagyaték

Leltári szám: RRM_EA 71.35

R-R.M. VII./kis ORWO/

- Ö r e g l e k, 1970. Febr. Pisák János 49 é. Csikvár József
- 1./András-nap felé.../pásztor-dal/
 - 2./ " " " /kährinétön fivére játézik/
- S z e n n e, 1970. márc. 10. Horváth Ferencné, Mike Margit 33 é.
- 1./Londorvári Idolka balladája
 - 2./Ilonkám, Ilonkám/az előbbi változata/P. Deák Imréné 60 é.
 - 3./Sirató-paródia
- B e r z e n c e, 1971. ápr. 4. Szabó, István 68 é, Horváth Gy. 63 é. Együd Árpád
- 1./Fehér László Balladája
 - 2./Onnad alól.../betyárdal/
- Kaposszentjakab, 1962. jun 9. Horváth Árpád 19 é. Együd Árpád
- B. Oldal 1./Fehér László balladája /cigány/
- S z e n n e, 1960. máj. 10. Feket József 75 éves Együd Árpád
- 1./Viz alá, viz alá.../népdal/
 - 2./Hírös betyár vagyok/Patkó-nóta/
- S i o f o k-Z i c s, 1971. ápr. 8. Schmidt Györgyné 43 é. Együd Árpád
- 1./Az aradi kislány/Megátkozott leány balladája/
 - 1./Egyszer egy időbe/gyermekjáték/ Gáspárics Józsefné 45 é.
- É r t é n y, 1969. máj. 1. Ágyik Jánosné 65 éves Együd Árpád
- 1./Kondorosi kocsmárosné/Eszterházy-nóta/Zsávaros felv./
 - 2./Béres vagyok..../béresdal/
 - 3./Csóri kanász/Kanásztánc/töredékes/
 - 4./Hajmabajma.../szerelmi dal/
 - 5./Megy a nap lefelé/katonadal/
 - 6./Az értényi.nnn/népdal-katonadal/
- 1./Megöltek egy legényt/balladás dal/. Uttörő leány 11 éves

Öreglak, 1971/.

Pisák János 49 é.

Együd Árpád

1./ András-nap felé ja zidő,
Derül, borul minden felő.
Bárcsak esne, bárcsak fújna,
Guja ménes beszorulna.

Van is ojan csalfa gazda
Ki azt mondja, hogy hajtsd a gazra.
Van még tippán a bokorban
Kaparja ki az ebatta.

Ki a juhát nem teleli,
Jövő nyáron nem is feji.

2./ Az előbbi dal klarinéton.

Szenna, 1971

Horváthné

Miké Margit 34 é./

1./ Egy aszonynak ^{vala} tizenkét leánya,
Legkisebbik vala Londorvári Idolka.
Londorvári Idolkát Mátyás király szerette,
Mátyás király szerette, sehol sem lelhetette.

Adj anyám, adj anyám egy órá, egy felet,
Ezalatt az Idolka megírta a levelet.
Fecském, édes fecském, vidd el a levelem,
Vidd el a levelem a Mátyás királynak.

Ha délben érsz oda, tedd a tányérába.
Ha este érsz oda, tedd az ablakába.
A kis fecske madár délben odaérkezett,
Odatta a levelet a Mátyás királynak.

A Mátyás királynak jóizü falatja,
Jóizü falatja kijesett a tányérba.
Kocsisom, kocsisom fog be hat lovamat,
Fog be hat lovamat, azt is a legjobbat.

Ugy menjünk mind a szél, vagy amind gondolat?
Ne úgy menj mind a szél, hanem mind a gondolat.
Hadd érjem életben az én galambomat.

Jóestét, jó estét ismeretlen anya!
Hol van a zén rózsám, a Londorvári Idolka?
Kiment a patakba fehér lábát mosni,
Fehér lábát mosni, szived vigasztalni.

Kimegy a királyfi, mindenhol keresi,
Mindenhhol keresi, sehol se lelheti.
Nincsen ott, nincsen ott ismeretlen anya,
Hol van a zén rózsám, a Londorvári Idolka?

Kiment a kiskertbe fehér rózsát szedni,
Fehér rózsát szedni, gyöngykoszorút kötni.
Kimegy a királyfi, mindenhol keresi,
Mindenhhol keresi, sehol se lelheti.

Nincsen ott, nincsen ott, ó te gonosz anya.
Hol van a zén rózsám, a Londorvári Idolka?
Nincs türés-tagadás, meg kell már mondani,
Ben van a szobába, jászos koporsójába.

Bemegy a királyfi, szive fájdalmába,
Szive fájdalmába kést szúrván magába.
Testem a testeddel egy sirban nyugodjon,
Lelkem a lelkeddel egy istent imádjon.

Pap Deák Imréné 60 é.

1./

Ilonkám, Ilonkám mi annak az oka,
Zöld sejem szoknyádnak hosszabb a hátujja?
Szabó nem jó szabta, varró nem jó varta,
Verje meg az isten, aki jelrontotta!

Szabó jis jó szabta, varró jis jó varrta,
Verje meg az isten, aki jelrontotta!
Kocsisom, kocsisom fog be ja hat lovat,
Fog be ja hat lovam, azt is legjobbat.

Jó napot, jó napot ismeretlen anyám!
Hol van a te lányod, az én kedves babám?
Lement a folyóra kezit, lábát mossa,
Kezit, lábát mossa, szivét vigasztalja.

Lement a kiskertbe, virágot szedeget,
Virágokat szedett, bokrétába kötött.
Ott is összejártam, sehol se találtam,
Mond meg hát igazány hol van a te lányod?

Mit csűröm-csavarom, ki muszáj vallanom,
Od ben a szobába, hallottaságába.
Mikor odaérne, látja, hogy mi történt,
Zsebében egy pisztoly, s magát agyonlövés.

Vérem a véreddel ety patakot fojjon,
Lelkem a lelkeddel egy istent imádjon.
Engemet temessenek templom küszöbére,
Ilonkám pedig a templom közepébe.
Kisdedüinket az oltár elejbe.

A sirunkra pedig virágot vessenek,
Aki arra jár majd, rólunk tanulhasson.

2./

Jaj Miskám angyalom, drága kedves jó párom, mekhättá.
Jaj iszen mennyire szeretted engemet, de itt kell hagy-
nod neked. Jaj drága angyalom, jut-e eszedbe, mikor a
kaput csinyátuk, én tartottam, té fúrtad. Jaj Miskám,
angyalom de jó drága ember vótá drága párom. Jó furó-
faragó, jó zsuppoló, nádazó, illegett, amikor billegett,
be is dugtad, ahun csöpögött. Kedves drága, jó párom Mis-
kám! Dejába mégyék haza, nem találak téged. Jaj de nem
lész nekem többet pemetem áztatója, likam bedugója. Drága
Miskám angyalom, nem gyüz velem haza édespárom. Jaj de itt
hättál engemet, nem gyüz velem haza. Nekem el köll mē-
ni, nem maradhatok itt. Kedves, drága, jó párom Miska, az
úr nyugosztoljon angyalom. Isten veled!

Berzence, 1971.

Krénuusz István 21. é.

Együd Árpád

1./ Hücs ki disznó / bédó-sippal./

Szabó István 68. é. Horváth György 63 é.

1./ Fehér László lovat lopott
A fekete halom alatt.
Fehér László el vagy fogva,
Vallatóra vagy szállitva.

Van-e apád, van-e janyád?
Van-e gyönyörű hógocskád?
Nincsen apám, nincsen anyám,
Van egy gyönyörű hógocskám.

Fehér Anna mekhallotta,
Hogy a bátya el van fogva,
Fut a zistálló ajtóba,
Aztán mongya ja kocsisnak,

Fog, be kocsis a lovakat,
Rakjál rájuk szinaranyat.
Elmegyünk mi hosszú jútra,
Bátyám szabadulására.
Agyonisten bíró uram!
Agyonisten, agyonisten!
Hoztam néked szinaranyat,
Szabadítsd meg a bátyámat.

Nem kell nékem szinaranyad,
Csak a zéjjel hájjál velem.
Hájjál velem a zéjszaka,
Szabad lesz az egy órára.

Fehér Anna nem szólt semmit,
Hátra fordult és elindult.
Fojósóról fojosóra,
Megy a börtön ajtajára.

Agyonisten édes bátyám!
Ébren vagy-e, vagy meghaltál?
Ébren vagyok, nem aluszok,
Csak felőled álmodozok.

Hallod-e te édes bátyám?
Biró uram mondja nékem,
Hájjak vele a zéjszaka,
Szabad leszel egy órára.

Ne háj véle a disznóval,
Az akasztanivalóval,
Néked lányságod elveszi,
Nékem pedig fejem veszti.

2./

Onnand alól jönnek a zsandárok
Már messziről fénylik a csákójuk.
Elől jön a zsandárfőkapitány
Igyenessen ja csárda jelébe.

Agyonisten csárdás csaplárosné
Hát ez a szép szilajcsikó kijé?
Od ben mulat annak a gazdája.
Most érkezett, nincsen fél órája.

Mondja néki csárdás csaplárosné,
Vagy jójjön ki, vagy adja meg magát.
Kissem megyek, meg sem adom magam.
Ha nem tetszik, hajtsák el a lovam.

Kis pej lovam nem annyira bánom,
Csak a nyeret, szügyellőt sajnálom.
Szügyellője a bugyellárisom,
Abba fekszik százezerforintom.

Kaposszentjakab, 1960.

Cigány fiú

Együtt Árpád

1./

Fehér László lovat lopott
A fekete jálom álól.
Nagyot durrant a zostora
Beallaccot egy városba.

Fehér Anna mekhallotta,
Lefutott a fojosóra,
Fog be imám hat lovamat,
Rakjál rájta szinaranyat

Agyonisten kutya biró!
Hoztam neked szinaranyat,
Hoztam neked szinaranyat,
Szabadics meg a bátyámat.

Nem kell nékem szinafanyad,
De véled hájon az éjcaka,
De véled hájon az éjcaka,
Ki fog bátyád szabadulni.

Fehér Anna mekhallotta,
Lefutott a fojosóra.
Fojosóra, jistállóra,
Rá ja cella ajtójára.

Ne jitt keresd a bátyádat,
Zöld erdő közt,
Zöld mezőbe,
Sűrű erdő közepébe.

Vesztő magos tetejére.
Átkozásom nem szokásom,
Mosdóvized vérnek váljon,
Mosdóvized vérnek váljon.

Tűrölközöd lángot hányjon.
Tűrölközöd lángot hányjon.
Kenyered de kőnek váljon.

Tizenhárom sor patika
Ürűjön ki ja számadra.

Tizenhárom kocsi szalma
Rohadjon el mind alattad,
Átkozásom nem szokásom,
Átkozásom nem szokásom.

Szenna, 1961. Fekete József 76 é.

Együd Árpád

- 1./
Víz alá, víz alá, víz a malom alá
Viz hajtsa a malmot, szerelem a csólkot.
Szerelem, szerelem,
Átkozott gyötirelem.
Mért nem nyiltál minden
Minden fa tetején?
Minden fa tetején,
Fügefa levelén,
Had szakított volna
Minden árva legény?
Lám én szakítottam,
De el szalasztottam,
Utána futottam,
De meg nem foghattam.
Rózsa bimbó hejett
Kórót szakítottam,
Ement az én babám
Nagy Oláhországba
Irt nékem levelet,
Mennyek el utána.

Nem megyek, nem megyek
 Nagy Oláhországba,
 Inkább meggyászolom
 Háromféle jászban.
 Délig feketébe,
 Délután fehérbe
 És akit maradott
 Bársony cipelőbe.
 Azt mondja a retök,
 Hogy szölkét szeretők.
 Hazudik a retök,
 Mert barnát szeretők.

Barna-e, barna-e
 Maj meghal egymásér
 Szülke a szölkéért
 Vért erészt egymásér.
 Haja, haja, haja.
 Barna asszonylánya
 Hadd el szeretődat,
 Szeress te engömet.
 Nem szeretlek tégöd,
 Mer nincs elsőbbséged,
 A csárdába elmész,
 Ott sincs embörséged.

2./

Hirös betyár vagyok,
 Patkó az én nevem.
 Tizenkét vármegye
 Keréstet engemet.
 Hégyeket, völgyeket
 Mind összejárkálják,
 De a hirös Patkót
 Sehol nem találják.
 Bözsikém angyalom
 Ül fel a lovamra.
 Ugy vigyázok rejád,
 Mint saját magamra.
 Dunát átúsztatom,
 Tiszát átugratom.
 Zsandárok kezébe
 Magamat még sē adom.

1./ Az aradi kislány férhez akar menni,
De az a vén anyja nem akarja engedni.
Az aradi kislány férhez adta magát,
De az a vén anyja megátkozta a lányát.
Lakodalom alatt a hideg rázzon ki
A vacsorád alatt a lelked szálljon ki.
Felkiált először az első vőfény,
Anyámasszony anyja bágyadt a menyasszony,
Nem bágyadt, bánatos, messziről jött ide,
Azér oj szomorú.
Másodszor föl szólal a második vőfény
Anyámasszony anya beteg a menyasszony.
Nem beteg, bánatos, messziről jött ide
Azért oj szomorú.
Harmadszor föl szólal maga a vőlegény
Anyámasszony anya meghalt a menyasszony.
Erre a vőlegény kést fogott kezébe
Kezéből mellére, melléről a szívébe.
Vérrem a véreddel egy patakban fojjon
Testem a testeddel egy sirba nyugoggyon.
De jaza zén anyám istent soha ne lásson.

Siófok, 1972. Gasparics Józsefné 45 é.

Együd Á.

1./ Egyszer egy időbe,
Szalai erdőbe
Szarkák összevesztek
Szarka néni meghallotta
Szarka lábát kirántotta
Inc-pinc Lőrinc
Te vagy oda kint.

Értény

Ángyik Jánosné 67 é.

Együd Árpád

1./ Kis pej lovam elsű lábán
Sárga patkó de fényes.
Kondorósi kocsmárosné
Egyetlen egy édes-kedves
Marcsa nevű leánya de kényes.
Ségre vágott bodor haja
Huncutkája ráhajlik a vállára.
Zöldselemből százforintos kendőt
Terit magára.

Udvaromba van egy szomorú füzfa,
Ahhoz kötém a lovamat
Jövő szombat hajnalban.

Ülj fel mostan Agyonisten kondorósi kocsmárosné
Egyetlen egy édes-kedves
Marcsa nevű leánya ja lovamra
Elviszlek az Eszterházy számadónak
Legelőlső tanyájára.
Számadó úr agyon isten jó estét!
Elnyertem az úristentől a legnagyobb szerencsét.
Elhoztam a kondorósi kocsmárosné
Egyetlen egy édes-kedves Marcsa nevű leányát
Ki tizenhárom esztendeig szerette
Az eszterházy számadónak
Allegelső bujtárját.

Kocsmárosné, de szomorú mi baja,
Talán nincs itthon az egyetlen egy
Édes-kedves Marcsa nevű leánya.
Nincsen bizony mer ellopták elmúlt éjjel hajnalban
Tizenhárom lováshuszar kereste az egész Magyarországon.

De sehol föl nem találta
 Kocsmáros út agyon isten jó napot!
 Hozzon ide tizenkilenc liter bort,
 Irja fel a rézfokosom nyelére
 Hány liter bort ivott meg az
 Eszterházy számadónak a legénye hitelbe.
 Hirös betyár ne irasd fel borodat
 Csak hozd vissza a zegyetlen egy
 Édes-kedves Marcsa nevű lányomat.

2./ Béres vagyok béres,
 Béresnek születtem
 Ejjön az új esztendő!
 Jön a szekér értem.
 Béres vagyok béres,
 Béresnek születtem.
 Ejjön az új esztendő!
 Jön a szekér értem.

3./ Csóri kanász mit főztél?
 Tüdőt káposztával,
 Mivel rántottál bele?
 Hasas szalonnával.
 Csóri kanász mit főztél?
 Tüdőt káposztával.
 Mivel rántottál bele?
 Hasas szalonnával.
 Hát az öreg evett-e?
 Megevett egy tállal.
 Ha nem eszik belőle,
 Vágd a pofájába!

4./ Hajma, hajma vörös hajma
 Mér nem eszed a szememet?
 Sirathassam szeretőmet.

Túsó soron mén a legény
Még a járása is kevés.
Gyöngybokréta kalapjába,
Piros mind a két orcája.
Éva sziva jéva.
Terítvel a zajja
Fölszedjük hajnalba.
Bárcsak ez a hajnal
Sokáig tartana,
Hogy aszerellemek
Vége ne szakanna.
Szerelem, szerelem
Átkozott gyötrellem,
Mér nem virágoztál?
Minden fa tetején?
Cidrusfa levelén?
Már én szakasztottam
El is hervasztottam
Utánna futottam
Vadgalambot fogtam.

5./
Megy a nap lefelé,
Az ég ajja felé.
Rukkúnak a gyerekek
A tizenhét évesek,
A kaszárnya felé.
Bemegy a szobába,
Leül a vaságyra.
Búrahajtya a fejét,
Sirattya kedvesét
A meleg tábori ruhába.

Istenem, istenem,
Mi lesz én belőlem?
Elvisznek katonának,
Itt hagyom a babámat,
A kölletlen legények számára.

Az értényi nagy vendéglő
Sárgára van festve.
Oda járnak a legények
Minden szombat este.
Oda járnak a legények,
Ott nyílik a szép piros rózsza.
Sej-haj rózsza-rózsza piros bazsa-rózsza
Látlak-e még kisangyalom
Vagy soha?

Takács Ágnes 11 éves 1969.

Együd Árpád

1./ Megöltek egy legényt
A Tisza szélébe.
Bele dobták szép lováért
A Tisza közepébe.
Tisza be nem vette
Partjára vetette.
Arra ment a halász legény
A hálójába tette.
Arra ment az apja
Kelti azt sem hallja
Kelj fel, kelj fel édes fiam.
Nem vagy te meghalva.
Arra ment az anyja
Kelti, azt sem hallja
Kelj fel, kelj fel édes fiam
Gyere velem haza.
Arra Ment a Julcsa
Kelti azt meghallja,
Kelj fel, kelj fel
Szép szeretóm
Nem vagy te meghalva.
Nem vagyok, nem vagyok
Nem vagyok meghalva
Szép fekete göndör hajam
Tele vérre fagyva,

Csináltatsz-e babám
Diófa kopórsót?
Csináltatok babám
Tiszta érc kopórsót.

Megsiratsz-e babám
Három leány előtt?
Megsiratlak szép szeretóm
Az egész világ előtt.

Kikisérsz-e babám
Temető dombjára?
Kikisérlek szép szeretóm
Tiszta gyász ruháiban.